

Mariánský sloup – hodnocení

Obecná charakteristika hodnocených aspektů

Aspekt klíčové kompetence	Začínající	Poučený	Aktivně užívající
Jednání podle práv a povinností	nezná historické nebo politické nebo sociální souvislosti vybraných společenských problémů	popíše historické nebo politické nebo sociální souvislosti vybraných společenských problémů	chápe historické, politické a sociální souvislosti společenských problémů
Naplnění aktivního občanství	neumí vysvětlit význam kulturního a historického dědictví	umí vysvětlit význam kulturního a historického dědictví	rozumí významu kulturního a historického dědictví, respektuje a chrání jej

Hodnocení pracovního listu

Úkol 1: Smyslem této aktivity je nabídnout žákům prostor pro základní reflexi dobových kontextů jednoho místa. Cílem je přivést je k artikulaci různých aspektů, které se schovávají „za“ určitou historickou událostí. V tabulce uvádíme očekávané typy odpovědí:

Jméno	Z jakého hlediska je pro něho/ni sloup významný? Jak se na sloup dívá?	Co a proč se děje se sloupem na obrázku a jak reagují lidé kolem?	Ze seznamu pod tabulkou vyberte pojmy, které by podle vás pomohly vysvětlit dobový vztah lidí ke sloupu. Nemusíte použít všechny, u jednoho člověka můžete použít víc pojmů a zároveň je možné použít jeden pojem vícekrát.
Ignác K.	hlavní hlediskem je náboženství a vztah ke zkušenosti třicetileté války (náboženského konfliktu)	stojí a lidé si ho moc nevšímají	baroko, rekatolizace, Habsburkové
Marie M.	sloup je nahlížen jako politický symbol rozbitého režimu, a proto musí být odstraněn	je zničen a lidé přihlížejí	odčinění Bílé hory, rekatolizace, Habsburkové, Jan Hus
Josef T.	sloup je vnímán jako pozůstatek minulosti, který budí veřejnou debatu	je stavěn (lešení) a lidé buď prochází kolem, nebo si ho prohlíží	občanská společnost, veřejná debata, sametová revoluce, komunistický režim

Úkol 2: Zde se dále zjišťuje míra schopnosti propojit určitý pojem s daným historickým problémem a určit jeho explikační relevanci.

Jméno	Vysvětlení pojmů
Ignác K.	<ul style="list-style-type: none"> - baroko = umělecký směr s náboženským rozměrem, který ovládl pobělohorské Čechy a socha je jeho projevem - rekatolizace = systematická snaha vrátit po Bílé hoře Čechy ke katolické víře (sloup jako symbolický prostředek) - Habsburkové = vládnoucí dynastie, která po Bílé hoře konsolidovala (pozitivně i negativně) české země a podporovala mimo jiné i kulturní provoz
Marie M.	<ul style="list-style-type: none"> - odčinění Bílé hory = základní deklarovaný politický cíl nové republiky - rekatolizace = spojována se zbořeným režimem a sloup byl jejím symbolem - Habsburkové = označení jako viníci starých příkoří a nepřátelé republiky (sloup postavili oni a musí být zbourán)

Josef T.	<ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost = předpoklad pro to, aby se mohla vést veřejná debata o sloupu na magistrátu; mohou existovat různé názory na sloup - veřejná debata = způsob, jak se lidé ke sloupu dnes vyjadřují - sametová revoluce = otevřela prostor pro znovuoobnovení sloupu a pro debatu o něm
-----------------	---

Úkol 3: Přibližuje žákům zákonnou perspektivu celého problému Mariánského sloupu. Cílem je dojít k reflexi toho, co stát považuje za památku, a aplikovat toto zjištění na konkrétní situaci. Zároveň nabízí prostor pro reflexi historické podmíněnosti přístupu k ochraně památek.

Modelově se očekává, že žák dojde ke zjištění, že Mariánský sloup je památka, neboť je „dokladem historického vývoje“. Důležité je, aby došlo k propojení zákonné argumentace a argumentace žáka. Žák by měl také dojít k závěru, že stát, pokud se rozhodne něco jako památku označit, by ji měl chránit a zřídce potrestat. Důvodem je ochrana dědictví jakožto důležité kulturní složky společnosti.

Dalším důležitým prvkem je snaha vysvětlit rozdíl mezi roky 1918 a 2020. Buď je možné zpětně odsoudit účastníky akce z roku 1918 a říci, že došlo k pochybení úřadů tehdy. Nebo dojít ke zjištění, že vznik ČSR byl v nějakém ohledu revoluční historickou událostí, během které zákony neplatí zcela normálně. Žák může upozornit na fakt, že v roce 1918 mohl zákon o ochraně památek jinak definovat, jaké stavby je třeba chránit. Ve vztahu k současnosti se dá argumentovat tím, že dnes nežijeme v revoluční době a že máme legální prostředky boje za odstranění sloupu.

Úkol 4: Tento úkol relativizuje problém památkové ochrany a prohlubuje možnost reflexe podmíněnosti každé doby a jejího vztahu ke kulturnímu a historickému dědictví.

Cílem by měla být identifikace nacistické orlice jakožto symbolu jednoznačně zločineckého režimu, který nechceme propagovat na veřejnosti (možná v muzeu by to šlo). Dále pak pochopení, že památky a jejich podobu si společensky volíme podle určitých hodnot a jsou de facto více než odrazem minulosti spíše otázkou přítomnosti.

Závěrečné hodnocení aspektů klíčové kompetence

Aspekt klíčové kompetence	Začínající	Poučený	Aktivně užívající
Jednání podle práv a povinností	<p>V úkolu č. 1 není schopen popsat základní historickou perspektivu zastoupenou daným člověkem a nepřiradí většinu pojmů správně.</p> <p>V úkolu č. 2 nevysvětlí souvislosti daných pojmů s příslušnou dobou.</p>	<p>V úkolu č. 1 bez nějakého hlubšího vhledu pouze stručně a povrchně popíše, co se děje na obrázku nebo co říká daná osoba.</p> <p>V úkolu č. 2 vysvětluje souvislost mezi pojmy a dobou pouze v rovině banální sprízněnosti („baroko bylo po třicetileté válce“ nebo „Habsburkové vládli v Čechách“).</p>	<p>V úkolu č. 1 reflektuje širší souvislosti dané doby s použitím adekvátních historických pojmů.</p> <p>V úkolu č. 2 prokáže pochopení významu daného pojmu pro vysvětlení dobového kontextu.</p>
Naplnění aktivního občanství	<p>V úkolu č. 3 není schopen artikulovat základní definici kulturní památky na základě zákona a dále pak není schopen přinést důvod, proč by památka měla být chráněna. Zároveň není schopen vysvětlit rozdíl mezi rokem 1918 a 2020.</p> <p>V úkolu č. 4 není schopen najít a identifikovat rozdíl mezi oběma případy.</p>	<p>V úkolu č. 3 památce rozumí v jednoduché tautologické rovině „památka se má chránit, protože to je památka“ bez dalšího přesahu. V tématu komparace let 1918 a 2020 bez dalšího vysvětlení poukáže na odlišnost dob.</p> <p>V úkolu č. 4 bez dalšího vysvětlení identifikuje orlici jako „špatnou“ památku, která si nezaslouží obnovu.</p>	<p>V úkolu č. 3 vysvětlí význam památky jakožto součásti širšího kulturního dědictví, které má za cíl obecnější kultivaci společnosti. Projeví také pochopení proto, že toto dědictví je podmíněno určitými historickými souvislostmi a konkrétní situací.</p> <p>V úkolu č. 4 identifikuje orlici jakožto symbol zločinného režimu, jehož hodnoty nechceme na veřejnosti reprezentovat, protože odporují naší současné společnosti.</p>